

Lieta C-543/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 31. augusts

Iesniedzējtiesa:

Bundesgerichtshof (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 29. jūlijs

Prasītāja un revīzijas sūdzības iesniedzēja:

Verband Sozialer Wettbewerb e. V.

Atbildētāja un atbildētāja revīzijas tiesvedībā:

famila-Handelsmarkt Kiel GmbH & Co. KG

Pamatlietas priekšmets

Patērētāju tiesību aizsardzība, depozīta maksas iekļaušana pārdošanas cenā

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai jēdziens “pārdošanas cena” Direktīvas 98/6/EK 2. panta a) punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir jāietver arī depozīta maksa, kas patērētājam ir jāmaksā, iegādājoties preces nododamās pudelēs vai burkāš?
- 2) Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša:

Vai saskaņā ar Direktīvas 98/6/EK 10. pantu dalībvalstis drīkst saglabāt spēkā tādu tiesību normu kā *PAngV* 1. panta 4. punkts, kas ir atkāpe no

Direktīvas 98/6/EK 3. panta 1. un 4. punkta, skatot tos kopsakarā ar 2. panta a) punktu, atbilstoši kurai gadījumā, ja papildus atlīdzībai par precī tiek prasīta atmaksājama garantija, tās lielums ir jānorāda papildus preces cenai un nav jāveido kopējā summa, vai arī Direktīvā 2005/29/EK paredzētā pilnīgas saskaņošanas pieeja to nepieļauj?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/6/EK (1998. gada 16. februāris) par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas (OV 1998, L 80, 27. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV 2005, L 149, 22. lpp., un labojumi – OV 2009, L 253, 18. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/2161 (2019. gada 27. novembris), ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/6/EK, 2005/29/EK un 2011/83/ES attiecībā uz Savienības patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu labāku izpildi un modernizēšanu (OV 2019, L 328, 7. lpp.)

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/83/EK (2001. gada 6. novembris) par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz cilvēkiem paredzētām zālēm (OV 2001, L 311, 67. lpp.)

Atbilstošās valsts tiesību normas

Preisangabenverordnung [Noteikumi par cenu norādīšanu] (turpmāk tekstā – “PAngV”), 1. pants

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb [Likums par negodīgas konkurences novēršanu] (turpmāk tekstā – “UWG”), 3., 3.a, 5.a un 8. pants

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja ir apvienība, kas uzrauga tās biedru intereses attiecībā uz konkurences tiesību ievērošanu. Atbildētāja tirgo pārtikas produktus. Brošūrā tā reklamēja dzērienus nododamās pudelēs un jogurtu nododamās burkā. Depozīta maksa nebija iekļauta norādītajās cenās, bet bija pievienota norāde “pieskaitot [...] EUR depozītu”. Prasītāja uzskata, ka tādēļ, ka nav norādīta kopējā cena, tas nav pieņemami un pieprasa atbildētājai atturēties no nelikumīgas darbības un atlīdzināt brīdināšanas izmaksas.

- 2 Apgabaltiesa apmierināja pret atbildētāju celto prasību.
- 3 Pamatojoties uz atbildētājas apelācijas sūdzību, apelācijas tiesa grozīja apgabaltiesas spriedumu un prasību noraidīja. Ar revīzijas sūdzību, ko apelācijas tiesa ir atzinusi par pieņemamu un kuru atbildētāja lūdz noraidīt, prasītāja lūdz atjaunot apgabaltiesas spriedumu. Revīzijas sūdzības iznākums ir atkarīgs no Direktīvas 98/6 2. panta a) punkta un 10. panta interpretācijas, kā arī no Direktīvā 2005/29 paredzētās pilnīgās saskaņošanas tvēruma. Apelācijas tiesa uzskatīja, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, jo prasītājam nav tiesību prasīt atturēties no nelikumīgas darbības saskaņā ar UWG 8. panta 1. punkta pirmo teikumu, 3. panta 1. punktu un 3.a pantu, skatot tos kopsakarā ar PAngV 1. panta 1. punkta pirmo teikumu. Pastāv šaubas par to, vai PAngV 1. panta 1. punkta pirmais teikums joprojām ir jāinterpretē tādējādi, ka saskaņā ar šo tiesību normu norādāmajā kopējā cenā ir jāiekļauj depozīta maksa. Katrā ziņā prasību nevar apmierināt, jo PAngV 1. panta 4. punktā ir paredzēta izņēmuma norma gadījumā, ja papildus atlīdzībai par precī vai pakalpojumu ir prasīta atmaksājama garantija. Ir gan tiesa, ka šī tiesību norma ir pretrunā Savienības tiesībām un tādēļ tā vairs nav piemērojama. Tomēr tā ir tiesiski saistoša. Ar tiesiskuma pamatprincipiem nebūtu saderīgi sodīt atbildētāju, lai gan tā ir ievērojusi šo tiesību normu. Prasījuma tiesības atturēties no nelikumīgas darbības nepastāv arī tādēļ, ka kopējās cenas norāde būtu maldinoši noklusēta saskaņā ar UWG 5.a panta 2. punktu un 3. punkta 3. apakšpunktu. UWG 5.a panta 3. punkta 3. apakšpunkta tiesību norma nav piemērojama, pamatojoties uz to, ka Direktīvas 98/6 normām par cenu norādīšanu ir augstāks juridiskais spēks. Pat ja šī tiesību norma būtu piemērojama, rezultāts nevarētu atšķirties no tā, kāds tas būtu, piemērojot UWG 3.a pantu, jo atbildētāja ir ievērojusi tai saistošo PAngV 1. panta 4. punktu. Šīs tiesību normas dēļ arī nevar, izmantojot UWG 5.a panta 4. punktā ietverto atsauci, atsaukties uz Direktīvā 98/6 paredzētajām informācijas prasībām.
- 4 Ņemot vērā apelācijas tiesas sniegto pamatojumu, prasījuma tiesības atturēties no nelikumīgas darbības saskaņā ar UWG 8. panta 1. punkta pirmo teikumu, 3. punkta 2. apakšpunktu, 3. un 3.a pantu nevar izslēgt PAngV 1. panta 1. punkta pirmā teikuma pārkāpuma dēļ.

Tiesiskais regulējums saskaņā ar valsts tiesībām un saskaņā ar Savienības tiesībām

- 5 Saskaņā ar PAngV 1. panta 1. punkta pirmo teikumu ikvienam, kurš komerciāli vai profesionāli vai citādi regulāri piedāvā preces galapatērētājiem vai kā tirgotājs izvieto reklāmu galapatērētājiem, norādot cenas, ir jānorāda maksājamā cena, kas ietver pievienotās vērtības nodokli un citas cenas sastāvdaļas (kopējā cena). Šī tiesību norma ir norma, ar ko tiek reglamentēta [tirgus dalībnieku] rīcība tirgū UWG 3.a panta izpratnē (skat. BGH [Bundesgerichtshof, Federālās augstākās tiesas] spriedumu, 2016. gada 14. janvāris, I ZR 61/14, GRUR 2016, 516, 12. punkts). Ciktāl tajā uzņēmējiem ir noteikts pienākums preču tirdzniecībā norādīt kopējo cenu, ieskaitot apgrozījuma nodokli, tā ir pamatota ar

Direktīvas 98/6/EK 1. pantu un 2. panta a) punktu, 3. pantu un 4. panta 1. punktu (skat. *BGH* spriedumu, 2016. gada 10. novembris, I ZR 29/15, GRUR 2017, 286, 10. punkts). Tādēļ tas, vai atbildētāja ir pārkāpusi *PAngV* 1. panta 1. punkta pirmo teikumu, ir atkarīgs no šo direktīvas tiesību normu interpretācijas un it īpaši no tā, vai depozīta maksai, kas ir maksājama, iegādājoties preces nododamās pudelēs vai nododamās burkā, ir jābūt iekļautai kopējā cenā.

6. Saskaņā ar Direktīvas 98/6 3. panta 1. un 4. punktu reklāmā, kas paredzēta Direktīvas 98/6 1. pantā minētajiem produktiem, proti, produktiem, ko tirgotāji piedāvā patērētājiem, ir jānorāda pārdošanas cena, ja, kā tas ir šajā lietā, vidusmēra patērētājs var uztvert reklāmu kā tirgotāja piedāvājumu pārdot preci atbilstoši šajā reklāmā minētajiem nosacījumiem (skat. spriedumu, C-476/14, EU:C:2016:527, 28.–30. punkts). Saskaņā ar Direktīvas 98/6 2. panta a) punktu “pārdošanas cena” nozīmē produkta vienības vai dotā daudzuma galīgo cenu, ieskaitot PVN un visus citus nodokļus. Pārdošanas cenai kā galīgajai cenai ir jāiekļauj visi obligātie un paredzamie cenas elementi, proti, elementi, kuru samaksa noteikti jāveic patērētājam un kuri veido finanšu atlīdzību par attiecīgās preces iegādi (spriedums, C-476/14, EU:C:2016:527, 37. punkts). Tas, vai pārdošanas cenā Direktīvas 98/6 2. panta a) punkta izpratnē ir jābūt iekļautai arī depozīta maksai, kas ir jāmaksā patērētājiem, iegādājoties preces nododamās pudelēs vai burkā, no tā viennozīmīgi neizriet un ir pirmā prejudiciālā jautājuma priekšmets.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

7. Saskaņā ar vienu viedokli, kuram piekrīt apgabaltiesa, depozīta maksa ir daļa no pārdošanas cenas saskaņā ar Direktīvas 98/6 2. panta a) punktu. Atmaksājamā garantija *PAngV* 1. panta 4. punkta izpratnē ir obligāts un paredzams cenas elements, kura samaksa patērētājam ir noteikti jāveic un kas saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru tādējādi veido daļu no pārdošanas cenas Direktīvas 98/6 2. panta a) punkta izpratnē. Depozīta maksas atmaksāšana iepakojuma nodošanas gadījumā tam nav pretrunā, vēl jo vairāk tāpēc, ka pircēji bieži vien izvairās no izmaksām un pūlēm, kas ir saistītas ar nodošanu.
8. Saskaņā ar citu viedokli Direktīvas 98/6 2. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka depozīta maksa nav pārdošanas cenas sastāvdaļa. To, kādi cenas elementi ietilpst kopējā cenā, principā ir jānosaka no konkrētās sabiedrības daļas viedokļa, kas jau gadiem ilgi ir pieradusi pie tā, ka depozīts par iepakojumu tiek norādīts atsevišķi līdzās preces kopējai cenai. Depozīta maksa nav arī cenas elements, kas ir jāmaksā kā atlīdzība par preci, bet gan vienkārši ir garantija iepakojuma (atkārtotai) pārstrādei, kas turklāt nav (pastāvīgs) ekonomisks slogs klientiem. Patērētājs regulāri vēlas zināt, kāda cena viņam ir jāmaksā par pašu produktu, nevis rēķināt “patieso” cenu. Ja depozīta maksa tiktu iekļauta pārdošanas cenā, tā veidotu arī pamatu bāzes cenas norādei saskaņā ar *PAngV* 2. pantu, tātad, vienības cenas norādei saskaņā ar Direktīvas 98/6 3. panta 1. un 4. punktu un apgrūtinātu

bāzes cenu salīdzināmību dzērieniem dažāda veida nododamos iepakojumos ar atšķirīgām depozīta maksām.

- 9 Senāts uzskata, ka pirmais minētais viedoklis ir pārliecinošāks. Tas atbilst senāta nostājai, kuru tas attiecībā uz *PAngV* 1. panta 1. punkta pirmo teikumu pārstāvēja vēl pirms Direktīvas 98/6/EK stāšanās spēkā. Interpretējot Direktīvas 98/6 2. panta a) punktu, nozīme nevar būt tam, vai patērētāji Vācijā, pamatojoties uz *PAngV* 1. panta 4. punktā ietverto regulējumu, jau gadiem ilgi ir pieraduši pie tā, ka depozīts par iepakojumu ir norādīts atsevišķi līdz ar preces kopējo cenu. Direktīva 98/6 ir jāinterpretē vienveidīgi visā Eiropas Savienībā. Senāts uzskata, ka depozīta maksa ir obligāts un paredzams cenas elements, kura samaksa noteikti ir jāveic patērētājam un kas veido daļu no finanšu atlīdzības par attiecīgās preces iegādi (skat. spriedumu, C-476/14, EU:C:2016:527, 37. punkts). Ja patērētājs vēlas nopirkt dzērienu nododamā pudelē, dzēriens un iepakojums viņam tiek piedāvāts kā vienots kopums vienota piedāvājuma ietvaros, par ko viņam pie kases ir jāsniedz atlīdzība, ko veido dzēriena cena, pieskaitot depozīta maksu. Vairākkārt izmantojamā iepakojumā piedāvāto dzērienu patērētājs var iegādāties tikai kopā ar pudeli. Tomēr viņš regulāri vēlas uzzināt – arī cenu salīdzināšanas nolūkā, gan saistībā ar konkurentu piedāvājumiem, gan vienreiz lietojamo precī, cik viņam pirkums konkrēti, tāpat, kopumā, izmaksās. Tas pats attiecīgi attiecas uz bāzes cenas norādīšanu. To, ņemot vērā kopējo cenu, ieskaitot depozīta maksu, ir viegli norādīt. Gadījumā, ja, iespējams, ir nepieciešams pārrēķināt uz daudzuma vienību (*PAngV* 2. panta 3. punkts), ir vienīgi jāņem vērā, ka depozīta maksa paliek nemainīga. Tomēr senāts uzskata, ka prasība par cenu skaidrību un cenu patiesumu atbilstoši *PAngV* 1. panta 7. punkta pirmajam teikumam, kas ir pamatots ar Direktīvas 98/6 4. panta 1. punkta pirmo teikumu (skat. arī Direktīvas 98/6 otro apsvērumu), prasa norādīt ne tikai kopējo cenu, bet arī tās sadalījumu attiecībā uz cenas elementiem, ko veido preces cena un depozīta maksa.
- 10 Gadījumā, ja Direktīvas 98/6 2. panta a) punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka depozīta maksai ir jābūt iekļautai pārdošanas cenā, rodas jautājums, vai dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvas 98/6 10. pantu ir tiesības saglabāt tādu tiesību normu kā *PAngV* 1. panta 4. punkts, kas ir atkāpe no Direktīvas 98/6/EK 3. panta 1. un 4. punkta, skatot tos kopsakarā ar 2. panta a) punktu, vai arī Direktīvā 2005/29/EK paredzētā pilnīgas saskaņošanas pieeja to nepieļauj? Tas ir otrā prejudiciālā jautājuma priekšmets.
- 11 Saskaņā ar *PAngV* 1. panta 4. punktu gadījumā, ja papildus atlīdzībai par precī vai pakalpojumu tiek prasīta atmaksājama garantija, tās lielums ir jānorāda papildus preces vai pakalpojuma cenai un nav jāveido kopējā summa. No tā izriet, ka, atkāpjoties no Direktīvas 98/6 3. panta 1. un 4. punkta, skatot tos kopsakarā ar 2. panta a) apakšpunktu un *PAngV* 1. panta 1. punkta pirmo teikumu, pārdošanas cena nebūtu jāveido, ieskaitot depozīta maksu, kas ir jāmaksā, iegādājoties preces nododamās pudelēs un burkā. Saskaņā ar Direktīvas 98/6 10. pantu dalībvalstis netiek atturētas no tādu noteikumu pieņemšanas un izmantošanas, kas ir labvēlīgāki attiecībā uz patērētāju informāciju un cenu salīdzinājumu,

neietekmējot viņu pienākumus, ko nosaka Eiropas Kopienas dibināšanas līgums. Tādējādi Direktīvas 98/6 mērķis ir minimāla saskaņošana.

- 12 Ar Direktīvu 2005/29 ir veikta noteikumu par negodīgu uzņēmumu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem pilnīga saskaņošana Savienības līmenī. Tādējādi, kā ir skaidri paredzēts Direktīvas 2005/29 4. pantā, dalībvalstis nevar veikt pasākumus, kas ir ierobežojošāki par direktīvā paredzētajiem, pat ja tās vēlas nodrošināt augstāku patērētāju aizsardzības līmeni (spriedums, C-261/07 un C-299/07, EU:C:2009:244, 52. punkts; spriedums, C-540/08, EU:C:2010:660, 30. punkts; spriedums, C-421/12, EU:C:2014:2064, 55. punkts). Šis pilnīgas saskaņošanas princips tika grozīts ar 3. panta 5. punkta pirmajā teikumā paredzēto izņēmuma klauzulu Direktīvā 2005/29 redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 6. janvārim. Saskaņā ar to dalībvalstis sešus gadus pēc 2007. gada 12. jūnija drīkstēja šīs direktīvas jomā turpināt piemērot savus noteikumus, ar ko paredzēti vairāk ierobežojumu vai prasību, salīdzinot ar šo direktīvu, un ar ko īstenotas direktīvas, kurās ietvertas minimālās saskaņošanas klauzulas. Ar Direktīvu 2019/2161, kas stājās spēkā 2020. gada 7. janvārī, šī izņēmuma klauzula, kas bija zaudējusi spēku jau 2013. gada 12. jūnijā, tika aizstāta ar jaunu izņēmuma klauzulu (skat. Direktīvas 2019/2161 3. panta 2. punktu). Tas neko nemaina pilnīgas saskaņošanas pieejā, kas paredzēta Direktīvā 2005/29, arī tās redakcijā, kurā grozījumi ir izdarīti ar Direktīvu 2019/2161. Ierobežojošākiem valsts pasākumiem, ar kuriem īsteno direktīvas, kurās ir paredzēta minimāla saskaņošana, nevar piemērot sankcijas saskaņā ar konkurences tiesībām, ja vien nav piemērojama cita (objektīva) izņēmuma klauzula.
- 13 Direktīvas 2005/29 joma Direktīvas 2005/29 agrākās redakcijas 3. panta 5. punkta pirmā teikuma izpratnē saskaņā ar Direktīvas 2005/29 3. panta 1. punktu attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem, kā izklāstīts šīs direktīvas 5. pantā, pirms komercdarījuma, kas attiecas uz kādu produktu, pēc tā un tā laikā. Direktīvas 2005/29 2. panta d) punktā komercprakse ir definēta kā jebkura tirgotāja veikta darbība, noklusējums, uzvedība vai apgalvojums, komerciāls paziņojums, tostarp reklāma un tirgdarbība, kas ir tieši saistīta ar produkta popularizēšanu, pārdošanu vai piegādi patērētājiem. Tajā principā ietilpst arī pārdošanas cenas norādīšana reklāmā (skat. spriedumu, C-476/14, EU:C:2016:527, 43. punkts), ieskaitot (iespējamu) depozīta maksu.
- 14 Jautājums par to, vai Direktīvas 98/6 10. pants un Direktīvā 2005/29 paredzētā pilnīgā saskaņošana, ņemot vērā Direktīvas 2005/29 agrākās redakcijas 3. panta 5. punkta pirmo teikumu, ļauj turpināt piemērot PAngV 1. panta 4. punktu, ir strīdīgs. Saskaņā ar vienu nostāju PAngV 1. panta 4. punkts ietilpst Direktīvas 2005/29 jomā. Saskaņā ar to tiesību normu varētu turpināt piemērot tikai atbilstoši Direktīvas 2005/29 agrākās redakcijas 3. panta 5. punkta pirmajam teikumam, tāpat, tikai tiktāl, ciktāl šajā ziņā runa ir par regulējumu, kas atbilstoši Direktīvas 98/6 10. pantam pārsniedz minimālo saskaņošanu, kas paredzēta Direktīvas 98/6 3. panta 1. un 4. punktā, turklāt tikai līdz pārejas perioda beigām 2013. gada 12. jūnijā. Tā kā šis termiņš ir pagājis, saskaņā ar šo nostāju PAngV 1. panta 4. punktā ietvertais regulējums (KG [Kammergericht, Berlīnes augstākā

tiesa], WRP 2018, 226, 229 [juris, 65. punkts]) ir pretrunā Direktīvas 2005/29/EK agrākās redakcijas 3. panta 5. punkta pirmajam teikumam, attiecīgi Direktīvā 2005/29 paredzētajai pilnīgai saskaņošanai. Saskaņā ar pretējo nostāju *PAngV* 1. panta 4. punkts neietilpst Direktīvas 2005/29 piemērošanas jomā un ar Direktīvas 2005/29 agrākās redakcijas 3. panta 5. punkta pirmo teikumu tādējādi netiek liegts turpināt piemērot *PAngV* 1. panta 4. punktu (*OLG Köln* [Oberlandesgericht Köln, Federālās zemes Augstākā tiesa Ķelnē], GRUR–RR 2020, 384, 385 [juris, 40. punkts]). Senāts uzskata, ka pirmā minētā nostāja ir pārliecinošāka. Pretējā nostājā tiek pieņemts, ka *PAngV* 1. panta 4. punktā ietvertais regulējums paredz arī vides politikas mērķus, kas neietilpst Direktīvas 2005/29 piemērošanas jomā (*OLG Köln*, GRUR–RR 2020, 384, 385 [juris, 40. punkts]). Senāts uzskata, ka tas tā nav.

- 15 *PAngV* 1. panta 4. punktā ietvertais regulējums tika ieviests 1997. gadā, reaģējot uz senāta nolēmumu lietā *Flaschenpfand I* (BGH, GRUR 1994, 222). Likumdevējs uzskatīja, ka prasība galīgo cenu norādīt kā dzēriena cenas un depozīta maksas summu, optiski neizdevīgāk pozicionēja vairākkārt izmantojamus iepakojumus salīdzinājumā ar vienreiz lietojamiem iepakojumiem, kas pirmajā mirklī šķita lētāki. Saskaņā ar jauno regulējumu patērētājs var viegli salīdzināt cenu par saturu. Tas atbilst arī vides politikas centieniem ieviest vairākkārt izmantojamus iepakojumus.
- 16 Direktīvā 2005/29 no tās piemērošanas jomas netiek skaidri izslēgtas tiesību normas, kas attiecas uz vides aizsardzību. Saskaņā ar tās 3. panta 3. punktu direktīva neskar tikai Kopienas vai valsts noteikumus par produktu veselīguma un drošības aspektiem.
- 17 Senāts uzskata, ka pretējā nostāja nevar tikt veiksmīgi pamatota ar Direktīvas 2005/29 3. panta 3. punktu. Pat ja tiesību norma attiecīgi jau tad vairs neietilptu Direktīvas 2005/29 piemērošanas jomā, ja tā būtu balstīta ne tikai uz pārdošanas cenas pārredzamības, skaidrības un salīdzināmības aspektiem, bet arī uz produktu veselīguma un drošības aspektiem, tad *PAngV* 1. panta 4. punkts neatbilstu šim nosacījumam. Vides aizsardzības aspekts, kas tiek īstenots, atbalstot vairākkārt izmantojama iepakojuma sistēmu, neattiecas uz produktu veselīguma un drošības aspektiem. Šajā ziņā Direktīvas 2005/29 devītā apsvēruma trešajā teikumā, piemēram, ir atsauce uz alkoholu, tabaku un medikamentiem. Attiecīgi Direktīvas 2005/29 3. panta 3. punktā ietvertais regulējums attiecas uz tiešu, produktu radītu risku veselībai. Produktu, uz kuriem attiecas depozīta maksa, gadījumā šāds risks nav acīmredzams. Saskaņā ar pretējo nostāju *PAngV* 1. panta 4. punkts neietilpst Direktīvas 2005/29/EK piemērošanas jomā arī tādēļ, ka saskaņā ar tās 3. panta 4. punktu jau pati Direktīva 98/6/EK neietilpst Direktīvas 2005/29 piemērošanas jomā. Senāts uzskata, ka tas tā nav.
- 18 Direktīvas 2005/29 3. panta 4. punktā ir noteikts, ka, ja šī direktīva un citi Savienības noteikumi, kas reglamentē konkrētus negodīgas komercprakses aspektus nonāk pretrunā, priekšroka ir dodama pēdējiem minētajiem un tie ir piemērojami attiecībā uz šiem konkrētajiem aspektiem. Saskaņā ar pretējo nostāju

ar šo regulējumu tiek piešķirta priekšroka Direktīvas 98/6 tiesību normām attiecībā uz preču cenas norādīšanu. Direktīvas 2005/29 agrākās redakcijas 3. panta 5. punkts nav (bijis) piemērojams, jo tā attiecas tikai uz “šīs direktīv[as] jom[u]”, kas nav skarta, ciktāl ir piemērojama kolīzijas norma Direktīvas 2005/29 3. panta 4. punktā. Tādēļ saistībā ar preču cenas norādīšanu joprojām ir pieļaujamas valsts tiesību normas, kas ir labvēlīgākas attiecībā uz patērētāju informēšanu un cenu salīdzinājumu Direktīvas 98/6 10. panta izpratnē. Šī katrā ziņā principiālā piemērošanas prioritāte Direktīvā 2005/29 ir apstiprināta tādējādi, ka vienības cenas norāde vien saskaņā ar Direktīvas 98/6 3. panta 4. punktu Direktīvas 2005/29 7. panta 5. punktā, skatot to kopsakarā ar tās II pielikumu, ir minēta kā būtiska Savienības tiesībās noteikta prasība informācijai. No tā *a contrario* var secināt, ka attiecībā uz visiem citiem pienākumiem, kas saistīti ar preču cenas norādīšanu, Direktīvas 2005/29/EK 7. panta piemērošana ir izslēgta. Tam nevar piekrist.

- 19 Direktīvas 2005/29 agrākās redakcijas 3. panta 5. punkta piemērošanas joma nav ierobežota ar Direktīvas 2005/29 3. panta 4. punktu. Pretruna Direktīvas 2005/29 3. panta 4. punkta izpratnē vispār ir iespējama tikai tad, ja (kolīzijas) norma ietilpst jomā, uz kuru attiecas Direktīva 2005/29. Direktīvas 2005/29 agrākās redakcijas 3. panta 5. punkta pirmā teikuma izpratnē. Abas tiesību normas drīzāk pastāv līdztekus un regulē dažādas jomas – Direktīvas 2005/29 3. panta 4. punkts attiecas uz Savienības tiesību normu savstarpējām attiecībām (skat. spriedumu C-54/17 un C-55/17, EU:C:2018:710, 59. punkts); ar Regulas 2005/29 agrākās redakcijas 3. panta 5. punktu ir reglamentētas attiecības starp Savienības tiesību normām un valsts tiesību normām. Attiecīgi arī gadījumā, ja Direktīvas 98/6 10. pants būtu prioritāri piemērojama tiesību norma salīdzinājumā ar Direktīvas 2005/29 tiesību normām atbilstoši tās 3. panta 4. punktam, valsts tiesību normas, kas ir pieņemtas Direktīvas 98/6 10. panta īstenošanai, ar kurām paredz vairāk ierobežojumu vai prasību nekā ar Direktīvas 2005/29 tiesību normām, saskaņā ar tās agrākās redakcijas 3. panta 5. punkta pirmo teikumu varēja turpināt piemērot tikai līdz 2013. gada 12. jūnijam. Neatkarīgi no tā pastāv šaubas, vai *PAngV* 1. panta 4. punkts ir tiesību norma, kas Direktīvas 98/6 10. panta izpratnē ir labvēlīgāka attiecībā uz patērētāju informēšanu un cenu salīdzinājumu. Senāts uzskata, ka tas tā nav. Gluži pretēji, runa ir par regulējumu, kas apgrūtina patērētāju informēšanu un cenu salīdzinājumu, jo tas paredz viņiem pašiem aprēķināt faktiski maksājamo cenu.

Tiesas nolēmuma nepieciešamība

- 20 Prejudiciālie jautājumi ir nozīmīgi lietas izspriešanā. Ja Direktīvas 98/6 2. panta a) punkts būtu jāinterpretē tādējādi, ka depozīta maksai ir jābūt iekļautai pārdošanas cenā un ka *PAngV* 1. panta 4. punktā paredzētā atkāpe, ņemot vērā Direktīvas 2005/29 agrākās redakcijas 3. panta 4. punktu un 5. punkta pirmo teikumu, skatot tos kopsakarā ar Direktīvas 98/6 10. pantu, nav pieņemama, tad ar *PAngV* 1. panta 4. punktu netiktu liegts uzskatīt, ka pastāv *PAngV* 1. panta 1. punkta pirmā teikuma pārkāpums. Tomēr apelācijas tiesa ir pamatoti

uzskatījusi, ka *PAngV* 1. panta 4. punktu nevar interpretēt direktīvai atbilstoši tādējādi, ka ar to tiktu pieļauts pienākums norādīt kopējo cenu, ieskaitot depozīta maksu. Valsts tiesām, izmantojot atzītās interpretācijas metodes, ir jāinterpretē valsts tiesības cik vien iespējams atbilstoši attiecīgās direktīvas tekstam un mērķim, lai sasniegtu tajā paredzēto rezultātu (skat. LESD 288. panta trešo daļu). Šis atbilstīgas interpretācijas pienākums attiecas uz visām valsts tiesību normām, kas pieņemtas gan pirms attiecīgās direktīvas, gan pirms tām, kas pieņemtas vēlāk (skat. spriedumu, C-760/18, EU:C:2021:113, 65. un 68. punkts). Tomēr valsts tiesu pienākuma ņemt vērā direktīvas saturu, interpretējot un piemērojot attiecīgās valsts tiesību normas, robežas nosaka vispārējie tiesību principi, it īpaši tiesiskās drošības princips un atpakaļejoša spēka aizlieguma princips, un minētais pienākums nevar būt pamats valsts tiesību *contra legem* interpretācijai (skat. spriedumu, C-760/18, EU:C:2021:113, 67. punkts).

21. Saskaņā ar šiem principiem *PAngV* 1. panta 4. punkta interpretācija, kas būtu atbilstoša direktīvai, nav iespējama. No šīs tiesību normas formulējuma, sistēmas, mērķa un izstrādāšanas vēstures skaidri izriet, ka, atkāpjoties no *PAngV* 1. panta 1. punkta pirmajā teikumā noteiktā, tieši nav jāveido kopējā summa, kas ietver depozīta maksu. Jautājums par to, vai šādos apstākļos *PAngV* 1. panta 4. punkts nav piemērojams, kā to uzskatīja apelācijas tiesa, var palikt atklāts. Tāpat nav jāatbild uz to, vai tiesību norma, kas nav piemērojama neatbilstības Savienības tiesībām dēļ, kā to arī ir uzskatījusi apelācijas tiesa, tomēr paliek spēkā un reklāmas devējs uz to varētu atsaukties. *PAngV* 1. panta 4. punktā ietvertā tiesību norma būtu pretrunā *UWG* 5.a panta 2. un 4. punktam un nebūtu spēkā, ciktāl tajā tiek prasīts, lai netiek veidota kopējā summa no cenas par precī (preces cenas) un atmaksājamas garantijas summas (depozīta maksas).
22. Saskaņā ar *UWG* 5.a panta 2. punkta pirmo teikumu negodīgi darbojas persona, kas konkrētajā gadījumā, ņemot vērā visus apstākļus, noklusē patērētājam būtisku informāciju, kura atkarībā no apstākļiem patērētājam ir vajadzīga, lai pieņemtu uz informāciju balstītu darījumu lēmumu (1. apakšpunkts), un kuras noklusēšana var mudināt patērētāju pieņemt lēmumu veikt darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis (2. apakšpunkts). Saskaņā ar *UWG* 5.a panta 2. punkta otro teikumu par noklusēšanu ir uzskatāma arī būtiskas informācijas slēpšana (1. apakšpunkts), būtiskas informācijas sniegšana neskaidrā, nesaprotamā vai divdomīgā veidā (2. apakšpunkts) un būtiskas informācijas savlaicīga nesniegšana (3. apakšpunkts). Saskaņā ar *UWG* 5.a panta 4. punktu par būtisku 2. punkta izpratnē uzskata arī informāciju, ko, pamatojoties uz Savienības tiesību regulām vai saskaņā ar Savienības tiesību direktīvu transponēšanas noteikumiem par komerciāliem paziņojumiem, ieskaitot reklāmu un tirgvedību, nedrīkst slēpt no patērētājiem.
23. Arī ciktāl *UWG* 5.a panta 4. punkts attiecas nevis uz Savienības tiesību normām, bet gan uz noteikumiem, kas pieņemti to transponēšanai, ar *UWG* 5.a panta 4. punktu tomēr ir transponēts Direktīvas 2005/29 7. panta 5. punkts. Saskaņā ar šo tiesību normu Savienības tiesībās noteiktās prasības informācijai ir noteicošas. Tādēļ tas, ka Vācijas tiesībās nav pietiekami transponēta kāda direktīvas tiesību norma Direktīvas 2005/29 7. panta 5. punkta izpratnē, nav šķērslis *UWG* 5.a panta

4. punkta piemērošanai (skat. *BGH*, GRUR 2018, 438 28. punkts). Šajā kontekstā, pretēji apelācijas tiesas viedoklim, nav nozīmes tam, vai valsts transponēšanas tiesību norma apzināti ir nepilnīga (skat. *BGH*, GRUR 2018, 438, 20. punkts), vai arī, kā tas attiecīgā gadījumā ir šajā lietā, tā skaidri ietver direktīvai neatbilstīgu regulējumu. Abos gadījumos transponējošā valsts tiesību norma tik ļoti atšķiras no direktīvas, ka direktīvai atbilstīga interpretācija nav iespējama. Tam nav nekādas ietekmes attiecībā uz kolīziju ar *UWG* 5.a panta 4. punktā paredzēto likumīgo pienākumu direktīvās noteiktās informācijas prasības uzskatīt par būtiskām.
- 24 Senāts uzskata, ka Direktīvas 98/6 3. panta 1. un 4. punktā reglamentētie informēšanas pienākumi ir šādas būtiskas prasības informācijai saskaņā ar Direktīvas 2005/29 7. panta 5. punktu un tādā ar saskaņā ar *UWG* 5.a panta 4. punktu. Senāts uzskata, ka ne tikai no Direktīvas 98/6 3. panta 4. punkta, bet it īpaši arī no 3. panta 1. punkta var izsecināt būtiskas prasības informācijai Direktīvas 2005/29 7. panta 5. punkta izpratnē un tādējādi arī saskaņā ar *UWG* 5.a panta 4. punktu. Saskaņā ar Direktīvas 2005/29 7. panta 5. punktu (*UWG* 5.a panta 4. punkts) Savienības tiesību aktos noteiktās prasības informācijai, kuras attiecas uz komerciālo saziņu, tostarp reklāmu un tirgdarbību, un kuru nepilnīgs uzskaitījums atrodams II pielikumā, uzskata par būtiskām. Ir gan tiesa, ka II pielikumā ietvertajā sarakstā ir vienīgi paredzēts pienākums visām reklāmām, kurās minēta produktu pārdošanas cena, norādīt vienības cenu (Direktīvas 98/6 3. panta 4 punkts, *PAngV* 2. panta 1. punkta otrais teikums), nevis šeit aplūkotais pienākums norādīt pārdošanas cenu produktu piedāvājumā (Direktīvas 98/6/EK 3. panta 1. punkts, *PAngV* 2. panta 1. punkta pirmais teikums). Taču arī šis pēdējais minētais pienākums ir Savienības tiesībās noteikta prasība informācijai, kura attiecas uz komerciālo saziņu. Tā kā II pielikumā ietvertais saraksts nav izsmēlošs, tas, ka šis pienākums nav skaidri minēts šajā sarakstā, neliedz to kvalificēt kā būtisku (skat. *BGH* spriedumu, 2019. gada 28. marts, I ZR 85/18, GRUR 2019, 641, 32. punkts).
- 25 Direktīvas 2005/29 7. panta 1. un 5. punktā, skatot tos kopsakarā ar Direktīvas 2005/29 II pielikumā ietvērto sarakstu (*UWG* 5.a panta 4. punkts), paredzēto aizliegumu noklusēt produkta pārdošanas cenu neaizstāj Direktīvas 98/6 3. panta 1. punktā (*PAngV* 2. panta 1. punkta pirmais teikums) paredzētais pienākums norādīt produkta pārdošanas cenu, jo šajā ziņā nepastāv pretruna. Ir tiesa, ka Eiropas Savienības Tiesa ir nospriedusi, ka tādā reklāmā kā pamatlietā aplūkotā norādītais aspekts attiecībā uz pārdošanas cenu tiek regulēts Direktīvā 98/6 un ka saskaņā ar Direktīvas 2005/29 3. panta 4. punktu Direktīva 2005/29 attiecībā uz šo aspektu nav piemērojama (skat. spriedumu, C-476/14, EU:C:2016:527, 44. un 45. punkts). Tomēr senāts šo argumentāciju saprot tādējādi, ka tā attiecas vienīgi uz šajā lietā aplūkoto pretrunu starp Direktīvas 98/6 3. panta 1. un 4. punktu un Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunktu un Direktīvas 2005/29 piemērojamība nav izslēgta, ja nepastāv pretruna ar kādu Direktīvas 98/6 tiesību normu. Tas, vai pastāv pretruna Direktīvas 2005/29/EK 3. panta 4. punkta izpratnē, ir jāizvērtē saistībā ar konkrētām tiesību normām (skat. spriedumu C-632/16, EU:C:2018:599, 32.–41. punkts; spriedums C-363/19, EU:C:2020:693, 55.–62. punkts).

- 26 Ciktāl Direktīvā 2005/29 ar tās 7. panta 5. punktu ir iekļautas Direktīvas 98/6 tiesību normas, pretrunas nav. Šajā ziņā direktīvas drīzāk ir papildinošas (attiecībā uz attiecīgo saikni starp Direktīvu 2005/29 un Direktīvu 2001/83 skat. spriedumu, C-544/13 un C-545/13, EU:C:2015:481, 78. punkts). Tas izriet arī no tā, ka atsaucei Direktīvas 2005/29 7. panta 1. un 5. punktā, skatot tos kopsakarā ar II pielikumā ietverto sarakstu, uz Direktīvas 98/6 3. panta 4. punktu nebūtu piemērošanas jomas, ja Direktīva 2005/29 attiecībā uz Direktīvas 98/6 3. panta 4. punktā reglamentētajiem aspektiem *a priori* nebūtu piemērojama. Nekas cits neizriet no senāta nolēmuma lietā *Hörgeräteausstellung* (spriedums, 2016. gada 10. novembris, I ZR 29/15). Šajā nolēmumā senāts ir uzskatījis, ka izvirzītās prasījuma tiesības atturēties no nelikumīgas darbības nav pamatotas nedz *PAngV* 1. panta 1. punkta pirmā teikumā minētā pirmā gadījuma un Direktīvas 98/6 3. panta 1. punkta pārkāpuma dēļ (*BGH*, GRUR 2017, 286, 7.–12. punkts), nedz no būtiskas informācijas noklusēšanas aspekta *UWG* 5.a panta 2. punkta un Direktīvas 2005/29 7. panta 1. punkta izpratnē (*BGH*, GRUR 2017, 286, 15. punkts). Pēdējo minēto, atsaucoties uz spriedumu lietā C-476/14 (EU:C:2016:527, 44. un 45. punkts), tas ir pamatojis tādējādi, ka Direktīva 98/6 ir pārāka par Direktīvu 2005/29 saskaņā ar tās 3. panta 4. punktu. Attiecīgi Direktīvas 98/6 tiesību normu pārākums nepieļāva izvirzīt prasījuma tiesības par atturēšanos no nelikumīgas darbības saistībā ar tiesību normas *UWG* 5.a panta 3. punkta 3. apakšpunkta, ar ko ir transponēts Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkts, pārkāpumu. Ņemot vērā, ka Direktīvas 98/6 tiesību normas nebija pārkāptas, nebija iespējams arī izvirzīt prasījuma tiesības par *UWG* 5.a panta 4. punkta, ar ko ir transponēts Direktīvas 2005/29 7. panta 5. punkts, pārkāpumu.